

[Powrót do listy wyników](#) | [<< Poprzedni](#) | [Następny >>](#)

Dokument 62002CJ0377

[Podstawowe informacje](#)   [Tekst](#)   [Dokumenty powiązane](#)   [Wszystko](#)   [Streszczenie](#)   [Zwiń wszystko](#) | [Rozwiń wszystko](#)

Tytuł i odniesienie do publikacji

Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 1 marca 2005 r.
Léon Van Parys NV przeciwko Belgisch Interventie- en Restitutiebureau (BIRB).
Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym: Raad van State – Belgia.
Wspólna organizacja rynku – Banany – GATT 1994 – Art. I i XIII – Umowa ramowa z dnia 23 kwietnia 1993 r. pomiędzy EWG i grupą z Kartagenu – Skutek bezpośredni – Zalecenia i postanowienia Organu Rozstrzygania Sporów WTO – Skutki prawne.
Sprawa C-377/02.

- Identyfikator ECLI: ECLI:EU:C:2005:121

Dostępne języki i formaty

	BG	ES	CS	DA	DE	ET	EL	EN	FR	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT	NL	PL	PT	RO	SK	SL	FI	SV
HTML																								
PDF																								

Widok wielojęzyczny

Język 1 polSKI (pl)

Język 2 Proszę wybrać

Język 3 Proszę wybrać

Wyświetl

Tekst

Sprawa C-377/02

Léon Van Parys NV

przeciwko

Belgisch Interventie- en Restitutiebureau (BIRB)

[wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Raad van State (Belgia)]

Wspólna organizacja rynku – Banany – GATT 1994 – Artykuł I i XIII – Umowa ramowa z dnia 23 kwietnia 1993 r. pomiędzy EWG i grupą z Kartagenu – Bezpośredni skutek – Zalecenia i decyzje Organu Rozstrzygania Sporów WTO – Skutki prawne

Opinia rzecznika generalnego A. Tizzana przedstawiona w dniu 18 listopada 2004 r. I-0000

Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 1 marca 2005 r. I-0000

Streszczenie wyroku

Pytania prejudycjalne – Ocena ważności – Niemożność powołania się na porozumienia WTO w celu podważenia legalności aktu wspólnotowego – Wyjątki – Akt wspólnotowy mający na celu wykonanie tych porozumień lub odwołujący się do nich w sposób wyraźny i konkretny – Decyzja Organu Rozstrzygania Sporów WTO – Zobowiązania Wspólnoty – Prawo do powołania się na porozumienia WTO – Brak

(art. 234 WE)

Biorąc pod uwagę ich charakter i strukturę, porozumienia WTO nie znajdują się co do zasady pośród przepisów, w świetle których Trybunał Sprawiedliwości dokonuje kontroli legalności aktów instytucji wspólnotowych. Wyłącznie w sytuacji gdy Wspólnota wyraziła zamiar wykonania szczególnego zobowiązania przyjętego w ramach WTO lub gdy akt wspólnotowy wyraźnie odsyła do konkretnych przepisów porozumień WTO, Trybunał ma za zadanie dokonać kontroli legalności tego aktu wspólnotowego w świetle przepisów WTO.

Podejmując zobowiązanie, po przyjęciu decyzji Organu Rozstrzygania Sporów WTO (DSB), zastosowania się do przepisów tej organizacji, a w szczególności do art. I ust. 1 i art. XIII GATT 1994, Wspólnota nie miała zamiaru podjęcia szczególnego zobowiązania w ramach WTO, które mogłoby uzasadniać odstępstwo od niedopuszczalności powołania się na przepisy WTO przed sądem wspólnotowym i umożliwić dokonanie przezeń kontroli legalności spornych przepisów wspólnotowych w świetle tych przepisów.

W istocie z jednej strony, nawet w razie wydania decyzji DSB stwierdzającej niezgodność środków przyjętych przez członka WTO z przepisami WTO, mechanizm rozwiązywania sporów w ramach tej organizacji wciąż przewiduje istotne miejsce dla negocjacji między stronami. W związku z tym nałożenie na organy sądowe obowiązku wyłączenia stosowania niezgodnych z porozumieniami WTO przepisów prawa wewnętrznego prowadziłoby do pozbawienia organów ustawodawczych lub wykonawczych umawiających się stron przewidzianej w art. 22 Uzgodnienia w sprawie zasad i procedur regulujących rozstrzyganie sporów możliwości znalezienia, choćby tymczasowego, rozwiązania w drodze negocjacji.

Z drugiej strony, przyznanie, że zadanie zapewnienia zgodności prawa wspólnotowego z przepisami WTO spoczywa bezpośrednio na sądzie wspólnotowym, oznaczałoby pozbawienie organów ustawodawczych i wykonawczych Wspólnoty swobody manewru, którą mają podobne organy partnerów handlowych Wspólnoty.

Podmiot gospodarczy nie może zatem powołać się przed sądem państwa członkowskiego na niezgodność uregulowań

wspólnotowych z niektórymi przepisami WTO, również wówczas gdy DSB stwierdził niezgodność rzeczonych uregulowań z tymi przepisami.

(por. pkt 39–42, 48, 53, 54 i sentencja)

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 1 marca 2005 r.(*)

Wspólna organizacja rynków – Banany – GATT 1994 – Artykuły I i XIII – Umowa ramowa z dnia 23 kwietnia 1993 r. pomiędzy EWG i grupą z Kartageny – Bezpośredni skutek – Zalecenia i decyzje Organu Rozstrzygania Sporów WTO – Skutki prawne

W sprawie C-377/02

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Raad van State (Belgia) postanowieniem z dnia 7 października 2002 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 21 października 2002 r., w postępowaniu:

Léon Van Parys NV

przeciwko

Belgisch Interventie- en Restitutiebureau (BIRB),

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: V. Skouris, prezes, P. Jann, C. W. A. Timmermans i A. Borg Barthet, prezesi izb, J.-P. Puissechot, R. Schintgen (sprawozdawca), N. Colneric, S. von Bahr, G. Arestis, M. Ilešić, J. Malenovský, J. Klučka i U. Lohmus, sędziowie,

rzecznik generalny: A. Tizzano,

sekretarz: M.-F. Contet, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 21 września 2004 r.,

rozważywszy uwagi na przedstawione:

- w imieniu Léon Van Parys NV przez P. Vlaemminck i C. Huys, advocaten,
- w imieniu Belgisch Interventie- en Restitutiebureau (BIRB) przez E. Vervaeke, advocaat,
- w imieniu Rady Unii Europejskiej przez M. Baltę i K. Michoel oraz F. P. Ruggeriego Laderchiego, działających w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez T. van Rijna, C. Browna i L. Visaggia, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 18 listopada 2004 r.,

wyduje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy ważności rozporządzenia Rady (EWG) nr 404/93 z dnia 13 lutego 1993 r. w sprawie wspólnej organizacji rynku bananów (Dz.U. L 47, str. 1), zmienionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 1637/98 z dnia 20 lipca 1998 r. (Dz.U. L 210, str. 28), rozporządzenia Komisji (WE) nr 2362/98 z dnia 28 października 1998 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia nr 404/93 w odniesieniu do uregulowań dotyczących przywozu bananów do Wspólnoty (Dz.U. L 293, str. 32), rozporządzenia Komisji (WE) nr 2806/98 z dnia 23 grudnia 1998 r. w sprawie wydawania pozwoleń na przywóz bananów w ramach kontyngentu taryfowego i tradycyjnych bananów AKP w pierwszym kwartale roku 1999 oraz w sprawie składania nowych wniosków (Dz.U. L 349, str. 32), rozporządzenia Komisji (WE) nr 102/1999 z dnia 15 stycznia 1999 r. w sprawie wydawania pozwoleń na przywóz bananów w ramach kontyngentu taryfowego i tradycyjnych bananów AKP, w pierwszym kwartale roku 1999 (drugi okres) (Dz.U. L 11, str. 16) oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/1999 z dnia 19 marca 1999 r. w sprawie wydawania pozwoleń na przywóz bananów w ramach kontyngentu taryfowego i tradycyjnych bananów AKP w drugim kwartale roku 1999 oraz w sprawie składania nowych wniosków (Dz.U. L 75, str.18), w świetle art. I i XIII Układu ogólnego w sprawie taryf celnych i handlu (Dz.U. 1994, L 336, str. 103, zwanego dalej „GATT 1994”), zawartego w załączniku 1A do Porozumienia ustanawiającego Światową Organizację Handlu (zwaną dalej „WTO”), zatwierdzonego decyzją Rady 94/800/WE z dnia 22 grudnia 1994 r. dotyczącą zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej, w dziedzinach wchodzących w zakres jej kompetencji, porozumień, będących wynikiem negocjacji wielostronnych w ramach Rundy Urugwajskiej (1986–1994) (Dz.U. L 336, str. 1), oraz art. 4 umowy ramowej o współpracy między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Umową z Kartageny i jej państwami członkowskimi, Republiką Boliwii, Republiką Kolumbii, Republiką Ekwadoru, Republiką Peru i Republiką Wenezueli, przyjętej decyzją Rady 98/278/WE z dnia 7 kwietnia 1998 r. (Dz.U. L 127, str. 10, zwanej dalej „umową ramową”).
- 2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu pomiędzy Léon Van Parys NV (zwaną dalej „Van Parys”) a Belgisch Interventie- en Restitutiebureau (belgijskim biurem ds. interwencji i zwrotów, zwanym dalej „BIRB”) w przedmiocie odmowy udzielenia tej spółce pozwolenia na przywóz pewnej ilości bananów pochodzących z Ekwadoru i Panamy.

Ramy prawne

Porozumienia WTO

- 3 Decyzją 94/800/WE Rada Unii Europejskiej zatwierdziła porozumienie ustanawiające WTO oraz porozumienia zawarte w załącznikach 1, 2 i 3 do tego porozumienia (zwane dalej „porozumieniami WTO”), wśród których znajduje się GATT 1994.
- 4 Artykuł II ust. 2 porozumienia ustanawiającego WTO stanowi:
„Porozumienia i związane z nimi instrumenty prawne zawarte w załącznikach 1, 2 i 3 [...] stanowią integralne części niniejszego porozumienia, wiążące dla wszystkich Członków”.
- 5 Zgodnie z art. I ust. 1 GATT 1994:
„W odniesieniu do wszelkiego rodzaju ceł i opłat nakładanych na lub w związku z importem lub eksportem [...], wszelkie korzyści, ulgi, przywileje lub zwolnienia, przyznawane przez jakąkolwiek układającą się stronę jakimkolwiek produktowi

pochodzącemu z jakiegokolwiek innego kraju lub przeznaczonemu do niego, będą niezwłocznie i bezwarunkowo rozciągnięte na podobny produkt pochodzący z terytoriów lub przeznaczony do terytoriów wszystkich innych układających się stron”.

6 Artykuł XIII GATT 1994 dotyczący niedyskryminacyjnego stosowania ograniczeń ilościowych stanowi:

„1. Żadne zakazy lub ograniczenia nie będą stosowane przez jedną układającą się stronę przy imporcie produktu pochodzącego z terytorium jakiegokolwiek innej układającej się strony [...], chyba że takie zakazy lub ograniczenia są stosowane przy imporcie podobnego produktu ze wszystkich trzech krajów [...].

2. Przy stosowaniu ograniczeń dotyczących importu jakiegokolwiek produktu, układające się strony będą starały się tak rozdzielić handel tym produktem, aby udział w nim różnych układających się stron odpowiadał możliwie ściśle udziałowi, jakiego mogłyby się one spodziewać przy braku tych ograniczeń; w tym celu będą one przestrzegać następujących postanowień:

- a) każdorazowo, gdy będzie to wykonalne, będą ustalone kontyngenty, odpowiadające całkowitej wysokości dopuszczalnego importu (w podziale na kraje dostarczające lub bez takiego podziału) [...];
- b) w przypadku, gdy ustalenie kontyngentów nie jest wykonalne, ograniczenia mogą być stosowane w postaci licencji lub pozwoleń importowych bez kontyngentu;
- c) z wyjątkiem [sytuacji], gdy chodzi o stosowanie kontyngentów rozdzielonych stosownie do punktu [lit. d) niniejszego ustępu, układające się strony nie będą wymagały, ażeby licencje lub pozwolenia importowe były udzielane przy imporcie określonego produktu z określonego kraju lub źródła pochodzenia;
- d) w przypadkach, gdy kontyngent będzie rozdzielony między kraje dostarczające, układająca się strona stosująca ograniczenia będzie mogła uzgodnić rozdział kontyngentu w porozumieniu ze wszystkimi innymi układającymi się stronami istotnie zainteresowanymi w dostawie danego produktu. W przypadku gdy metoda ta okaże się w praktyce niemożliwa do zrealizowania to, odnośna układająca się strona przyzna układającym się stronom mającym istotny interes w dostawie danego towaru udziały w proporcji odpowiadającej ilościom dostaw, dokonywanych przez te układające się strony w ramach całkowitej ilości lub wartości importu danego produktu w ciągu ubiegłego reprezentatywnego okresu, z należyтым uwzględnieniem wszystkich specjalnych czynników, które mogły wpływać lub będą mogły wpływać na handel danym produktem [...].

[...]

5. Postanowienia niniejszego Artykułu będą miały zastosowanie do wszelkich kontyngentów taryfowych ustanowionych lub utrzymanych w mocy przez jakąkolwiek układającą się stronę [...].

7 Zgodnie z art. 3 ust. 2, 3, 5 i 7 Uzgodnienia w sprawie zasad i procedur regulujących rozstrzyganie sporów (zwanego dalej „uzgodnieniem”), stanowiącego załącznik 2 do porozumienia ustanawiającego WTO:

„2. System rozstrzygania sporów jest centralnym składnikiem dającym bezpieczeństwo i przewidywalność w wielostronnym systemie handlu [...].

3. Szybkie rozwiązywanie sytuacji, w których Członek uważa, że jakakolwiek korzyść należna mu bezpośrednio lub pośrednio na podstawie porozumień wymienionych zostaje naruszona w wyniku środków podjętych przez innego Członka, ma podstawowe znaczenie dla skutecznego funkcjonowania WTO i utrzymania właściwej równowagi pomiędzy prawami i obowiązkami Członków.

[...]

5. Wszystkie rozwiązania w sprawach wniesionych formalnie na podstawie zasad i procedur porozumień wymienionych w sprawie konsultacji i rozstrzygania sporów, włącznie z orzeczeniami arbitrażowymi, będą zgodne z tymi porozumieniami i nie spowodują zniweczenia lub naruszenia korzyści przysługujących jakimukolwiek Członkowi na podstawie tych porozumień ani nie przeszkodzą osiągnięciu któregoś z celów tych porozumień.

[...]

7. Przed wniesieniem sprawy Członek dokona oceny, czy postępowanie zgodne z tymi procedurami będzie owocne. Celem mechanizmu rozwiązywania sporów jest osiągnięcie pozytywnego rozwiązania sporu. Należy wyraźnie preferować rozwiązania wzajemnie akceptowalne dla stron sporu i zgodne z porozumieniami wymienionymi. Gdy nie można osiągnąć wzajemnie uzgodnionego rozwiązania, pierwszym zadaniem mechanizmu rozwiązywania sporów jest zwykle doprowadzenie do wycofania środków będących przyczyną sporu, jeśli zostaną one uznane za niezgodne z postanowieniami któregoś z porozumień wymienionych. Rekompensata winna mieć zastosowanie jedynie wówczas, gdy natychmiastowe wycofanie środka jest niewykonalne i będzie tymczasowym rozwiązaniem do czasu wycofania środka niezgodnego z porozumieniem wymienionym. Rozwiązaniem ostatecznym, jakie niniejsze Uzgodnienie zapewnia Członkowi odwołującemu się do procedury rozstrzygania sporów, jest możliwość zawieszenia stosowania koncesji lub wykonania innych zobowiązań wynikających z porozumień wymienionych, w sposób dyskryminacyjny, w stosunku do innego Członka, z zastrzeżeniem zatwierdzenia takich działań przez [Organ Rozstrzygania Sporów WTO (Dispute Settlement Body, zwany dalej »DSB«)].

8 Artykuł 21 uzgodnień zatytułowany „Nadzór nad wykonaniem zaleceń i orzeczeń [decyzji]” DSB stanowi:

„1. Szybkie wykonanie zaleceń lub orzeczeń [decyzji] DSB ma zasadnicze znaczenie dla zapewnienia skutecznego rozstrzygania sporów w interesie wszystkich członków.

[...]

3. Na posiedzeniu DSB odbywającym się w ciągu 30 dni od przyjęcia raportu zespołu orzekającego lub Organu Apelacyjnego, zainteresowany Członek poinformuje DSB o swych zamiarach w zakresie wykonania zaleceń i postanowień [decyzji] DSB. Jeśli nie jest możliwe ze względów praktycznych natychmiastowe wykonanie zaleceń i postanowień [decyzji], zainteresowanemu Członkowi przyznany będzie rozsądny okres na ich wykonanie [...].

[...]

5. Jeśli nie ma zgody co do istnienia lub zgodności z porozumieniami wymienionymi działań podjętych celem wykonania zaleceń i postanowień [decyzji], spór taki zostanie rozstrzygnięty zgodnie z procedurą rozstrzygania sporów, przy odwołaniu się do pierwotnego zespołu orzekającego, gdzie jest to możliwe [...].

6. DSB będzie sprawował [...] nadzór nad wykonaniem zaleceń i postanowień [decyzji]. Sprawa wykonania zaleceń i postanowień [decyzji] może być wniesiona pod obrady DSB przez każdego Członka w każdym momencie po ich przyjęciu [...].

9 Wreszcie art. 22 uzgodnienia zatytułowany „Wyrównanie i zawieszenie koncesji” jest sformułowany w sposób następujący:

„1. Wyrównanie i zawieszenie koncesji lub innych zobowiązań są tymczasowymi środkami dostępnymi, w przypadku gdy zalecenia lub postanowienia [decyzje] nie są wykonane w rozsądnym czasie. Jednakże ani wyrównanie, ani

zawieszenie koncesji lub innych zobowiązań nie jest uważane za lepsze od pełnego wykonania zalecenia, aby doprowadzić środek do zgodności z porozumieniami wymienionymi. Przyznanie wyrównania jest dobrowolne i może nastąpić jedynie w sposób zgodny z porozumieniami wymienionymi.

2. Jeśli zainteresowany Członek nie doprowadzi środka uznanego za niezgodny z porozumieniami wymienionymi do zgodności z nimi lub w inny sposób nie zastosuje się do zaleceń i postanowień [decyzji] w rozsądnym czasie określonym zgodnie z ust. 3 Artykułu 21, taki Członek, na wniosek i nie później niż przed upływem rozsądnego czasu, podejmie negocjacje z którąkolwiek stroną, która odwołała się do procedury rozstrzygania sporów w celu osiągnięcia wzajemnie zadowalającego wyrównania. Jeśli nie uzgodniono zadowalającego wyrównania w ciągu 20 dni po upływie rozsądnego czasu, którąkolwiek ze stron, która odwołała się do procedur rozstrzygania sporów, może wnioskować o upoważnienie jej przez DSB do zawieszenia w stosunku do Członka, o którym mowa, koncesji lub innych zobowiązań wynikających z porozumień wymienionych.

[...]

8. Zawieszenie koncesji lub innych zobowiązań będzie tymczasowe i będzie trwało tylko tak długo, jak długo nie zostaną zaniechane działania uznane za niezgodne z porozumieniem wymienionym lub Członek zobowiązany do wykonania zaleceń albo orzeczeń [decyzji] przedstawi rozwiązanie sytuacji zniweczenia lub naruszenia korzyści, lub też gdy osiągnięte jest wzajemnie zadowalające rozwiązanie. Zgodnie z ustępem 6 artykułu 21 DSB będzie nadal nadzorować wykonanie przyjętych zaleceń i orzeczeń [decyzji], włącznie ze sprawami, w których dokonano wyrównania lub zniweczenia koncesji lub innych zobowiązań, ale nie zostało wykonane zalecenie, by doprowadzić działanie do zgodności z porozumieniami wymienionymi”.

Umowa ramowa

- 10 Artykuł 4 umowy ramowej stanowi:

„Umawiające się Strony niniejszym przyznają sobie wzajemnie klauzulę największego uprzywilejowania w handlu, zgodnie z Układem Ogólnym w sprawie Taryf Celnych i Handlu (GATT).

Obie Strony potwierdzają wolę prowadzenia ze sobą handlu zgodnie z niniejszą Umową”.

Uregulowania wspólnotowe

- 11 Tytuł IV rozporządzenia nr 404/93 zastąpił w sektorze bananów różne wcześniejsze uregulowania krajowe wspólnym systemem wymiany handlowej z państwami trzecimi.
- 12 W następstwie skarg złożonych przez niektóre państwa trzecie rzeczono wspólne uregulowania dotyczące przywozu były przedmiotem postępowania w zakresie rozstrzygania sporów w ramach WTO.
- 13 W raporcie z dnia 9 września 1997 r. Stały Organ Apelacyjny, o którym mowa w art. 17 uzgodnienia, stwierdził, że niektóre elementy systemu wymiany handlowej z państwami trzecimi przewidzianego w rozporządzeniu nr 404/93 były niezgodne z art. I ust. 1 i art. XIII GATT 1994. Raport ten został przyjęty przez DSB decyzją z dnia 25 września 1997 r.
- 14 W następstwie tej decyzji Rada rozporządzeniem nr 1637/98 dokonała zmian w tytule IV rozporządzenia nr 404/93 – jak wynika z motywu drugiego rozporządzenia nr 1637/98 – w celu zastosowania się do „międzynarodow[ych] zobowiązań Wspólnoty w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO)” jak również „wobec innych sygnatariuszy Czwartej Konwencji AKP–WE przy jednoczesnym osiągnięciu celów wspólnej organizacji rynku bananów”. Zgodnie z jego art. 2 akapit drugi, rozporządzenie nr 1637/98 weszło w życie od dnia 1 stycznia 1999 r., daty upływu terminu 15 miesięcy wyznaczonego Wspólnocie Europejskiej przez DSB na zastosowanie się do jego decyzji z dnia 25 września 1997 r.
- 15 W ten sposób zmienione uregulowania dotyczące przywozu bananów utrzymują – występujące w ramach poprzednio obowiązującego systemu wymiany handlowej – rozróżnienie między z jednej strony bananami tradycyjnymi i nietradycyjnymi pochodzącymi z państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (zwanymi dalej „państwami AKP”) a z drugiej strony bananami pochodzącymi z państw trzecich.
- 16 Artykuł 16 pkt 2 rozporządzenia nr 404/93, zmienionego rozporządzeniem nr 1637/98 (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 404/93”), stanowi w tym zakresie:

„Dla celów niniejszego tytułu [„Wymiana handlowa z państwami trzecimi”]:

- 1) »tradycyjny przywóz z krajów AKP« oznacza przywóz do Wspólnoty bananów pochodzących z państw wymienionych w Załączniku do niniejszego rozporządzenia do granicy 857 700 ton (waga netto) rocznie; banany te określane są jako »tradycyjne banany z krajów AKP«;
- 2) »nietradycyjny przywóz z krajów AKP« oznacza przywóz do Wspólnoty bananów pochodzących z krajów AKP, ale nieobjętych definicją 1; banany te określane są jako »nietradycyjne banany z krajów AKP«;
- 3) »przywóz z państw trzecich poza krajami AKP« oznacza banany przywożone do Wspólnoty pochodzące z państw trzecich innych niż kraje AKP; banany te określane są jako »banany z państw trzecich«”.

- 17 Zgodnie z art. 17 akapit pierwszy rozporządzenia nr 404/93 „[w] stosunku do całego przywozu bananów do Wspólnoty należy przedłożyć pozwolenie na przywóz wydawane przez państwa członkowskie każdej zainteresowanej stronie [...], bez uszczerbku dla szczególnych przepisów przyjętych dla celów stosowania art. 18 i 19”.

- 18 Artykuł 18 tego rozporządzenia stanowi:

„1. Co roku na przywóz bananów z państw trzecich i nietradycyjnych bananów z krajów AKP otwiera się kontyngent taryfowy w wysokości 2 200 000 ton (waga netto).

Przywóz bananów z państw trzecich w ramach kontyngentu taryfowego podlega opłacie celnej w wysokości 75 ECU za tonę, natomiast przywóz nietradycyjnych bananów z krajów AKP jest wolny od opłat celnych.

2. Co roku na przywóz bananów z państw trzecich oraz nietradycyjnych bananów z krajów AKP otwiera się dodatkowy kontyngent taryfowy w wysokości 353 000 ton (waga netto).

Przywóz bananów z państw trzecich w ramach dodatkowego kontyngentu taryfowego podlega opłacie celnej w wysokości 75 ECU za tonę, natomiast przywóz nietradycyjnych bananów z krajów AKP jest wolny od opłat celnych.

3. Przywóz tradycyjnych bananów z krajów AKP jest wolny od opłat celnych.

4. W przypadku braku rozsądnej możliwości zabezpieczenia porozumienia wszystkich Umawiających się Stron WTO, które mają istotny interes w dostawach bananów, Komisja, zgodnie z procedurą określoną w art. 27, może dokonać rozdzielenia kontyngentów taryfowych określonych w ust. 1 i 2 oraz tradycyjnej ilości z krajów AKP między te państwa, które mają istotny interes w dostawach”.

- 19 Załącznik do rozporządzenia nr 404/93, o którym mowa w art. 16 akapit drugi pkt 1 rzeczono rozporządzenia, który również został zmieniony rozporządzeniem nr 1637/98, zawiera listę dwunastu państw dostarczających tradycyjne banany AKP, dla których zarezerwowano kontyngent roczny w wysokości 857 700 ton (waga netto), bez przyznania maksymalnych ilości poszczególnym państwom.

- 20 Artykuł 19 rozporządzenia nr 404/93 stanowi, że przywóz zarządzany jest zgodnie z „metodą opartą na uwzględnianiu tradycyjnych przepływów handlowych (»tradycyjni/nowi«)».
- 21 Komisja, zobowiązana na podstawie art. 20 rozporządzenia nr 404/93 do wdrożenia nowego systemu wymiany handlowej z państwami trzecimi, przyjęła rozporządzenie nr 2362/98. Artykuł 4 tego rozporządzenia jest sformułowany w następujący sposób:
- „1. Każdy tradycyjny podmiot gospodarczy, zarejestrowany w państwie członkowskim zgodnie z art. 5, uzyskuje, na każdy rok i dla wszystkich krajów pochodzenia wskazanych w załączniku I, indywidualną ilość referencyjną, w zależności od ilości bananów, których przywozu rzeczywiście dokonał w okresie referencyjnym.
2. Dla przywozu dokonywanego w roku 1999 w ramach kontyngentów taryfowych lub przywozu tradycyjnych bananów AKP okres referencyjny stanowią lata 1994, 1995 i 1996” [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tego rozporządzenia poniżej]
- 22 Artykuł 5 rozporządzenia nr 2362/98 dotyczy sposobu ustalenia ilości referencyjnej.
- 23 W przedmiocie szczegółowych zasad wydawania pozwoleń na przywóz art. 17 tego rozporządzenia stanowi:
- „Jeżeli dla danego kwartału i dla jednego lub kilku krajów pochodzenia wskazanych w załączniku I ilości będące przedmiotem wniosków o pozwolenie przekraczają znacznie orientacyjną ilość ustaloną odpowiednio na podstawie art. 14 lub przekraczają ilości dostępne, ustalany jest procent redukcji mający zastosowanie do wniosków”.
- 24 Artykuł 18 tego rozporządzenia stanowi:
- „1. Jeżeli dla jednego bądź kilku wskazanych krajów pochodzenia zostanie ustalony procent redukcji na podstawie art. 17, podmiot gospodarczy, który przedstawił wniosek o pozwolenie na przywóz z tego kraju lub krajów pochodzenia, może:
- a) zrezygnować z wykorzystania tego pozwolenia, informując o tym władze właściwe w zakresie wydania pozwolenia, w terminie 10 dni roboczych, rozpoczynającym swój bieg w dniu publikacji rozporządzenia ustalającego procent redukcji; w tym przypadku zabezpieczenie związane z pozwoleniem podlega natychmiastowemu zwolnieniu; lub
- b) przedstawić nowy wniosek lub kilka nowych wniosków o pozwolenie dotyczących krajów pochodzenia, dla których dostępne ilości zostały opublikowane przez Komisję, do wysokości równej lub niższej od tej, której nie przyznano na podstawie pierwotnego wniosku. Wniosek taki należy przedstawić w terminie wskazanym w lit. a) i powinien czynić zadość wszystkim warunkom mającym zastosowanie do przedstawienia wniosku o pozwolenie.
2. Komisja bezzwłocznie określa ilości, na które pozwolenia mogą zostać wydane, dla danego kraju lub krajów pochodzenia”.
- 25 Artykuł 29 rozporządzenia nr 2362/98 stanowi:
- „Jeżeli dla jednego lub kilku krajów pochodzenia wskazanych w załączniku I ilości będące przedmiotem wniosków o pozwolenie na przywóz w pierwszym kwartale roku 1999 r. przekraczają 26% przewidzianych ilości, Komisja ustala procent redukcji mający zastosowanie do każdego wniosku dotyczącego tego kraju lub krajów pochodzenia”.
- 26 W wykonaniu art. 29, art. 1 rozporządzenia nr 2806/98 ustala współczynniki redukcji w następujący sposób:
- „W ramach uregulowań dotyczących przywozu bananów, kontyngentów taryfowych i tradycyjnych bananów AKP, pozwolenia na przywóz na pierwszy kwartał roku 1999 są wydawane dla ilości wskazanej we wniosku o pozwolenie, pomniejszonej o współczynnik redukcji w wysokości 0,5793, 0,6740 oraz 0,7080 dla wniosków wskazujących jako kraj pochodzenia odpowiednio »Kolumbię«, »Kostarykę« i »Ekwador«”.
- 27 Rozporządzenie nr 2806/98 ustaliło również, na podstawie art. 18 ust. 2 rozporządzenia 2362/98, ilości, na które mogą zostać jeszcze przedstawione wnioski o pozwolenia na pierwszy kwartał roku 1999. Te nowe wnioski stały się przedmiotem rozporządzenia nr 102/1999, które w art. 1 ust. 1 ustala współczynnik redukcji w wysokości 0,9701 dla wniosków dotyczących przywozu tradycyjnych bananów AKP pochodzących z Panamy i 0,7198 dla bananów, których pochodzenie zostało wskazane jako „inne”, podczas gdy wnioski dotyczące innych krajów pochodzenia mogły zostać na podstawie art. 2 tego przepisu uwzględnione w całości.
- 28 Rozporządzenie nr 608/1999 dotyczące wniosków o pozwolenia na drugi kwartał roku 1999 ustala wskaźnik redukcji dla wniosków dotyczących przywozu bananów wskazujących jako kraj pochodzenia „Kolumbię”, „Kostarykę” i „Ekwador” odpowiednio w wysokości 0,5403, 0,6743 i 0,5934. Dla innych krajów pochodzenia pozwolenia na przywóz mogą zostać wydane przez państwa członkowskie na ilości wskazane we wniosku.
- 29 Zespół orzekający, powołany na wniosek Republiki Ekwadoru w trybie art. 21 ust. 5 uzgodnienia, stwierdził w raporcie z dnia 12 kwietnia 1999 r., że nowy system wymiany handlowej z państwami trzecimi, wynikający z rozporządzenia nr 1637/98, nie usunął naruszeń art. I ust. 1 i art. XIII GATT 1994. DSB przyjął ten raport w dniu 6 maja 1999 r.
- 30 Następnie system wspólnotowy był przedmiotem nowych zmian wprowadzonych rozporządzeniem Rady (WE) nr 216/2001 z dnia 29 stycznia 2001 r. zmieniającym rozporządzenie nr 404/93 (Dz.U. L 31, str. 2).
- Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne**
- 31 Van Parys, z siedzibą w Belgii, od ponad 20 lat dokonuje przywozu bananów pochodzących z Ekwadoru do Wspólnoty Europejskiej.
- 32 W dniu 14 grudnia 1998 r. Van Parys zwróciła się do BIRB z wnioskiem o udzielenie pozwolenia na przywóz w pierwszym kwartale roku 1999 26 685 935 kg bananów pochodzących z Ekwadoru. BIRB przyznała pozwolenia na wspomnianą powyżej ilość, skorygowaną o współczynnik redukcji 0,7080, ustalony rozporządzeniem nr 2806/98.
- 33 W zakresie ilości, która nie została przyznana, Van Parys, zgodnie z art. 18 rozporządzenia nr 2362/98, przedstawiła w dniu 8 stycznia 1999 r. trzy nowe wnioski o pozwolenia na przywóz bananów pochodzących z Panamy i innych państw trzecich. BIRB również w tym wypadku zastosowała do tych wniosków współczynnik redukcji, zgodnie z rozporządzeniem nr 102/1999.
- 34 W dniu 5 marca 1999 r. Van Parys przedstawiła na trzeci kwartał roku 1999 wniosek w celu uzyskania pozwoleń na przywóz 35 224 757 kg bananów pochodzących z Ekwadoru. Wniosek ten uwzględniono po odjęciu ilości odpowiadającej współczynnikowi redukcji 0,5934, ustalonemu rozporządzeniem nr 608/1999.
- 35 Van Parys wniosła do Raad van State (rady stanu) dwie skargi na decyzje BIRB odmawiające udzielenia jej pozwoleń na przywóz w pełnych wysokościach, o które wnioskowała. W swych skargach wskazała ona, że decyzje te są wadliwe z powodu bezprawności – w świetle przepisów WTO – rozporządzeń regulujących przywóz bananów do Wspólnoty, na podstawie których decyzje te zostały wydane.
- 36 Oceniając, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału, orzekanie w przedmiocie ważności aktów wspólnotowych nie należy do właściwości sądu krajowego, Raad van State postanowiła zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

- „1) Czy rozporządzenie (EWG) nr 404/93 [...], zmienione rozporządzeniem (WE) nr 1637/98 [...], rozporządzenie (WE) nr 2362/98 [...], rozporządzenie (WE) nr 2806/98 [...], rozporządzenie (WE) nr 102/[19]99 [...] oraz rozporządzenie (WE) nr 608/[19]99 [...], rozpatrywane odrębnie bądź łącznie, naruszają art. I, art. XIII ust. 1 i art. XIII ust. 2 lit. d) GATT 1994 w zakresie w jakim:
- ustanawiają ogólny kontyngent w maksymalnej wysokości 857 700 [ton] bananów na rzecz dwunastu państw wymienionych w załączniku do rozporządzenia nr 1637/98 (»tradycyjne banany AKP«), a ponadto w zakresie w jakim kontyngent ten nie jest zgodny z rozdziałem zbliżonym do wymiany handlowej bez ograniczeń, w zakresie w jakim stanowi element systemu wprowadzonego rozporządzeniem nr 1637/98 regulującym przywóz bananów wyłącznie na podstawie kontyngentu taryfowego;
  - ustanawiają kontyngent taryfowy w ogólnej ilości 2 535 000 ton dla państw trzecich i nietradycyjnych bananów AKP, a następnie dokonują rozdziału tego kontyngentu taryfowego proporcjonalnie, przy zastosowaniu wskaźnika obliczonego w zależności od okresu, który nie jest reprezentatywny, jako że w latach 1994–1996 przywóz bananów był już poddany ograniczeniom?
- 2) Czy rozporządzenia wskazane powyżej w pkt 1 naruszają art. 4 umowy ramowej [...] w zakresie w jakim Wspólnota Europejska zobowiązała się dokonywać swojej wymiany handlowej z Ekwadorem zgodnie z postanowieniami GATT i traktować państwa trzecie zgodnie z klauzulą najwyższego uprzywilejowania?
- 3) Czy rozporządzenia wskazane powyżej w pkt 1 naruszają zasadę ochrony uzasadnionych oczekiwań i zasadę dobrej wiary, obecne w prawie i zwyczaju międzynarodowym, w zakresie w jakim Komisja nie przestrzega zobowiązań ciążących na Wspólnocie na mocy GATT 1994, w jakim nadużyła procedury sądowej i nie stosuje się do wyniku międzynarodowego postępowania w zakresie rozstrzygania sporów oraz w jakim, pomimo deklaracji składanych podczas przyjmowania rozporządzenia nr 1637/98, nie wypracowała ona systemu, w ramach którego pozwolenia na przywóz byłyby wydawane »prawdziwym importerom«?
- 4) Czy Komisja przekroczyła kompetencje przyznane jej rozporządzeniem nr 404/93 [...], zmienionym rozporządzeniem nr 1637/98, ustalając kontyngent taryfowy dla przywozu bananów z naruszeniem zobowiązań, które ciąży na niej na mocy porozumień GATT 1994 i GATS [Układu ogólnego w sprawie handlu usługami] lub, odpowiednio, które powinny zostać wprowadzone do prawa wspólnotowego jako postanowienia prawa pozytywnego ze względu na wyrażenie zamiaru dostosowania uregulowań dotyczących przywozu bananów do Wspólnoty do obowiązujących porozumień WTO?».

W przedmiocie pytań pierwszego, trzeciego i czwartego

- 37 Swym pierwszym, trzecim i czwartym pytaniem sąd krajowy zwraca się w istocie do Trybunału o dokonanie oceny ważności rozporządzenia nr 404/93, jak również rozporządzeń nr 2362/98, 2806/98, 102/1999 i 608/1999 w świetle art. I i XIII GATT 1994.
- 38 Przed przystąpieniem do tej oceny należy rozstrzygnąć kwestię, czy porozumienia WTO nadają podmiotom prawa we Wspólnocie uprawnienie do powołania się na nie przed sądem w celu podważenia ważności uregulowań wspólnotowych, w sytuacji gdy DSB stwierdził, że zarówno te uregulowania, jak i późniejsze przepisy, przyjęte przez Wspólnotę, w szczególności w celu zastosowania się do przedmiotowych przepisów WTO, są z nimi niezgodne.
- 39 W tym zakresie utrwalone orzecznictwo stwierdza, że z uwagi na swój charakter i strukturę porozumienia WTO nie znajdują się co do zasady pośród przepisów, w świetle których Trybunał Sprawiedliwości dokonuje kontroli legalności aktów instytucji wspólnotowych (wyrok z dnia 23 listopada 1999 r. w sprawie C-149/96 Portugalia przeciwko Radzie, Rec. str. I-8395, pkt 47, postanowienie z dnia 2 maja 2001 r. w sprawie C-307/99 OGT Fruchthandelsgesellschaft, Rec. str. I-3159, pkt 24, wyroki: z dnia 12 marca 2002 r. w sprawach połączonych C-27/00 i C-122/00 Omega Air i in., Rec. str. I-2569, pkt 93, z dnia 9 stycznia 2003 r. w sprawie C-76/00 P Petrotub i Republica przeciwko Radzie, Rec. str. I-79, pkt 53, i z dnia 30 września 2003 r. w sprawie C-93/02 P Biret International przeciwko Radzie, Rec. str. I-10497, pkt 52).
- 40 Wyłącznie w sytuacji gdy Wspólnota wyraziła zamiar wykonania szczególnego zobowiązania przyjętego w ramach WTO lub gdy akt wspólnotowy wyraźnie odsyła do konkretnych przepisów porozumień WTO, Trybunał ma za zadanie dokonać kontroli legalności tego aktu wspólnotowego w świetle przepisów WTO (zob. w odniesieniu do GATT z 1947 r. wyroki: z dnia 22 czerwca 1989 r. w sprawie 70/87 Fediol przeciwko Komisji, Rec. str. 1781, pkt 19–22, i z dnia 7 maja 1991 r. w sprawie C-69/89 w sprawie Nakajima przeciwko Radzie, Rec. str. I-2069, pkt 31, jak również w odniesieniu do porozumień WTO ww. wyroki w sprawach Portugalia przeciwko Radzie, pkt 49, i Biret International przeciwko Radzie, pkt 53).
- 41 Jednakże podejmując w niniejszej sprawie – po przyjęciu przez DSB decyzji z dnia 25 września 1997 r. – zobowiązanie zastosowania się do przepisów WTO, a w szczególności do art. I ust. 1 i art. XIII GATT 1994, Wspólnota nie miała zamiaru podjęcia szczególnego zobowiązania w ramach WTO, które mogłoby uzasadniać odstępstwo od niedopuszczalności powołania się na przepisy WTO przed sądem wspólnotowym i umożliwić dokonanie przezeń kontroli legalności spornych przepisów wspólnotowych w świetle tych przepisów.
- 42 W pierwszej kolejności należy podkreślić, że nawet w razie wydania decyzji DSB stwierdzającej niezgodność środków przyjętych przez członka WTO z przepisami WTO, mechanizm rozwiązywania sporów w ramach tej organizacji wciąż przewiduje istotne miejsce dla negocjacji między stronami, jak Trybunał miał już okazję to wskazać (ww. wyrok w sprawie Portugalia przeciwko Radzie, pkt 36–40).
- 43 Tak więc choć w razie braku rozwiązania wzajemnie uzgodnionego przez strony i zgodnego z odpowiednimi porozumieniami pierwszym zadaniem mechanizmu rozwiązywania sporów jest zwykle – zgodnie z art. 3 ust. 7 uzgodnienia – wycofanie środków będących przyczyną sporu, jeśli zostaną one uznane za niezgodne z przepisami WTO, ten sam przepis przewiduje jednakże możliwość przyznania wyrównania – w sposób tymczasowy, do czasu wycofania niezgodnego środka – lub udzielenia upoważnienia do zawieszenia stosowania koncesji lub wykonania innych zobowiązań, gdy natychmiastowe wycofanie tych środków jest niewykonalne (zob. w tym zakresie ww. wyrok w sprawie Portugalia przeciwko Radzie, pkt 37).
- 44 Jest prawdą, że zgodnie z art. 3 ust. 7 i art. 22 ust. 1 uzgodnienia wyrównanie i zawieszenie stosowania koncesji lub wykonania innych zobowiązań stanowią środki tymczasowe, do których można się odwołać, gdy zalecenia i decyzje DSB nie są wykonane w rozsądnym czasie, przy czym drugi z tych przepisów wskazuje preferencję na rzecz pełnego wykonania zalecenia mającego na celu doprowadzenie środka przyjętego przez zainteresowanego członka do zgodności z odpowiednimi porozumieniami WTO (ww. wyrok w sprawie Portugalia przeciwko Radzie, pkt 38).
- 45 Jednakże ust. 2 tegoż art. 22 stanowi, że jeśli zainteresowany członek nie dopełni obowiązku wykonania rzeczonych zaleceń i decyzji w rozsądnym czasie, taki członek, na wniosek i nie później niż przed upływem rozsądnego czasu, podejmie negocjacje z którąkolwiek stroną, która odwołała się do procedur rozstrzygania sporów w celu osiągnięcia wzajemnie zadowalającego wyrównania. Jeśli nie uzgodniono zadowalającego wyrównania w ciągu 20 dni po upływie rozsądnego czasu, strona skarżąca może złożyć wniosek o upoważnienie jej przez DSB do zawieszenia w stosunku do tego członka stosowania koncesji lub innych zobowiązań wynikających z porozumień WTO.
- 46 Ponadto art. 22 ust. 8 uzgodnienia stanowi, że zgodnie z art. 21 ust. 6 tego uzgodnienia, spór pozostaje w porządku obrad DSB aż do jego rozwiązania, tj. do czasu, gdy stosowanie środka ocenionego jako niezgodny z przepisami WTO zostanie „zaniechane” lub do czasu, gdy strony nie znajdą „wzajemnie zadowalającego rozwiązania”.

- 47 Artykuł 21 ust. 5 uzgodnienia stanowi, że w razie braku zgody co do zgodności z porozumieniami WTO środków przyjętych w celu zastosowania się do zaleceń i decyzji DSB, spór zostanie rozstrzygnięty „zgodnie z procedurą rozstrzygania sporów”, w zakresie której wchodzi poszukiwanie przez strony rozwiązania w drodze negocjacji.
- 48 W związku z tym nałożenie na organy sądowe obowiązku wyłączenia stosowania niezgodnych z porozumieniami WTO przepisów prawa wewnętrznego, prowadziłoby do pozbawienia organów ustawodawczych lub wykonawczych umawiających się stron przewidzianej w art. 22 rzeczonego uzgodnienia możliwości znalezienia, choćby tymczasowego, rozwiązania w drodze negocjacji (ww. wyrok w sprawie Portugalia przeciwko Radzie, pkt 40).
- 49 Z akt sprawy w postępowaniu przed sądem krajowym wynika, co następuje:
- po poinformowaniu DSB o swym zamiarze zastosowania się do decyzji DSB z dnia 25 września 1997 r. Wspólnota wprowadziła zmiany, w wyznaczonym jej w tym celu terminie, do wspólnotowych uregulowań dotyczących przywozu bananów;
  - z powodu zakwestionowania przez Republikę Ekwadoru zgodności z przepisami WTO nowego systemu wymiany handlowej z państwami trzecimi, wynikającego z rozporządzenia nr 1637/98, zespołowi orzekającemu ad hoc przedstawiono pytanie w trybie art. 21 ust. 5 uzgodnienia, w przedmiocie którego stwierdził on w raporcie przyjętym przez DSB w dniu 6 maja 1999 r., że system ten nadal narusza art. I ust. 1 i art. XIII GATT 1994;
  - w szczególności Stanom Zjednoczonym Ameryki udzielono w roku 1999 upoważnienia, na podstawie art. 22 ust. 2 uzgodnienia i w wyniku postępowania arbitrażowego, do zawieszenia wobec Wspólnoty stosowania koncesji do pewnego poziomu;
  - system wspólnotowy był przedmiotem ponownych zmian wprowadzonych rozporządzeniem nr 216/2001, które weszło w życie od dnia 1 kwietnia 2001 r. na podstawie art. 2 akapit drugi tego rozporządzenia;
  - dostosowanie przepisów wspólnotowych do przepisów WTO było przedmiotem negocjacji zakończonych umowami zawartymi odpowiednio ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki w dniu 11 kwietnia 2001 r. i z Republiką Ekwadoru w dniu 30 kwietnia 2001 r.
- 50 Takie rozwiązanie, poprzez które Wspólnota starała się pogodzić swe zobowiązania w świetle porozumień WTO ze zobowiązaniami wobec państw AKP oraz wymogami związanymi z realizacją wspólnej polityki rolnej, mogłoby zostać zaprzepaszczone w razie przyznania sądowi wspólnotowemu możliwości kontroli legalności spornych środków wspólnotowych w świetle przepisów WTO po upływie w styczniu 1999 r. terminu wyznaczonego przez DSB w celu zapewnienia wykonania jego decyzji z dnia 25 września 1997 r.
- 51 Upływ tego terminu nie oznacza, że Wspólnota wyczerpała przewidziane w uzgodnieniu możliwości znalezienia rozwiązania sporu dzielącego strony. W tych okolicznościach zobowiązanie sądu wspólnotowego, wyłącznie z powodu upływu tego terminu, do kontroli legalności przedmiotowych środków wspólnotowych w świetle przepisów WTO mogłoby prowadzić do osłabienia pozycji Wspólnoty w toku dochodzenia do wzajemnie zadowalającego i zgodnego z rzeszonymi przepisami rozwiązania sporu.
- 52 Z powyższych rozważań wynika, że nie można rozpatrywać rozporządzenia nr 1637/98 i rozporządzeń przyjętych w celu jego wykonania, będących przedmiotem sporu przed sądem krajowym, jako środków mających na celu zapewnienie wykonania we wspólnotowym porządku prawnym szczególnego zobowiązania przyjętego w ramach WTO. Nie powołują się one również bezpośrednio na konkretne przepisy porozumień WTO.
- 53 W drugiej kolejności, jak Trybunał orzekł w pkt 43–46 ww. wyroku w sprawie Portugalia przeciwko Radzie, przyznanie, że zadanie zapewnienia zgodności prawa wspólnotowego z przepisami WTO spoczywa bezpośrednio na sądzie wspólnotowym, oznaczałoby pozbawienie organów ustawodawczych i wykonawczych Wspólnoty swobody manewru, którą mają podobne organy partnerów handlowych Wspólnoty. Jak wiadomo, niektóre układające się strony, w tym najważniejsi partnerzy handlowi Wspólnoty, doszły właśnie do wniosku, w świetle przedmiotu i celu porozumień WTO, że postanowienia te nie znajdują się pośród przepisów, w świetle których ich organy sądowe oceniają legalność przepisów prawa wewnętrznego. Dopuszczenie takiego braku wzajemności groziłoby doprowadzeniem do zakłócenia równowagi w stosowaniu przepisów WTO.
- 54 Z powyższego wynika, że w okolicznościach takich jak w postępowaniu przed sądem krajowym podmiot gospodarczy nie może powołać się przed sądem państwa członkowskiego na niezgodność uregulowań wspólnotowych z niektórymi przepisami WTO, również wówczas, gdy DSB stwierdził niezgodność rzeszonych uregulowań z tymi przepisami.

W przedmiocie pytania drugiego

- 55 Swym pytaniem drugim sąd krajowy dąży w istocie do ustalenia, czy rozporządzenia nr 404/93, 2362/98, 2806/98, 102/1999 i 608/1999 są zgodne z art. 4 umowy ramowej.
- 56 Należy stwierdzić, że przepis ten, na mocy którego umawiające się strony przyznają sobie klauzulę najwyższego uprzywilejowania, przewidzianą w art. I GATT 1994, nic nie dodaje w zakresie zobowiązań ciążących na umawiających się stronach na mocy przepisów WTO.
- 57 Jak słusznie podnosi Komisja, art. 4 został włączony do umowy ramowej w okresie, gdy państwa członkowskie Paktu Andyjskiego nie były jeszcze członkami WTO, nie powodując zmiany zakresu lub charakteru zobowiązań wynikających z GATT 1994.
- 58 W tych okolicznościach uzasadnienie przedstawione w ramach odpowiedzi na pytania pierwsze, trzecie i czwarte, dotyczące możliwości powołania się na przepisy WTO przed sądem państwa członkowskiego, odnosi się również do wykładni art. 4 umowy ramowej.

W przedmiocie kosztów

- 59 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

W okolicznościach takich jak w postępowaniu przed sądem krajowym podmiot gospodarczy nie może powołać się przed sądem państwa członkowskiego na niezgodność uregulowań wspólnotowych z niektórymi przepisami Światowej Organizacji Handlu, również wówczas, gdy Organ Rozstrzygania Sporów, o którym mowa w art. 2 ust. 1 Uzgodnienia w sprawie zasad i procedur regulujących rozstrzyganie sporów, stanowiącego załącznik 2 do porozumienia ustanawiającego tę organizację, zatwierdzonego decyzją Rady 94/800/WE z dnia 22 grudnia 1994 r. dotyczącą zawarcia w imieniu Wspólnoty Europejskiej w dziedzinach wchodzących w zakres jej kompetencji porozumień, będących wynikiem negocjacji wielostronnych w ramach Rundy Urugwajskiej (1986–1994), stwierdził niezgodność rzeszonych uregulowań z tymi przepisami.

Podpisy

---

* Język postępowania: niderlandzki.

[Góra](#)